

ประสิทธิผลของโปรแกรมการสร้างเสริมความรอบรู้ด้านสุขภาพต่อพฤติกรรมการป้องกันการสูบบุหรี่ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ในตำบลยาง อำเภอ กันทรารมย์ จังหวัดศรีสยะเกษ

บุญเลิศ ปลดปล่อย, สบ.¹

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi-experimental design) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประสิทธิผลของโปรแกรมการสร้างเสริมความรอบรู้ด้านสุขภาพต่อพฤติกรรมการป้องกันการสูบบุหรี่ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นในตำบลยาง อำเภอ กันทรารมย์ จังหวัดศรีสยะเกษ ใช้แบบแผนการวิจัยกลุ่มเดียวตัดก่อนและหลังการทดลอง (One group pretest-posttest design) กลุ่มตัวอย่างคือนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นในตำบลยาง จำนวน 45 คน โดยการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย เครื่องมือวิจัยเป็นโปรแกรมการสร้างเสริมความรอบรู้ด้านสุขภาพถูกพัฒนาขึ้นโดยผู้วิจัย ระยะดำเนินการ 12 สัปดาห์ เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนาและสถิติ Paired Sample t-test

ผลการวิจัยพบว่า หลังจากได้รับโปรแกรม นักเรียนมีความรอบรู้ด้านสุขภาพและพฤติกรรมการป้องกันการสูบบุหรี่เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P < 0.001$) โดยเฉพาะในด้านความรู้เกี่ยวกับการสูบบุหรี่ การเข้าถึงข้อมูลและบริการสุขภาพ การสื่อสารสุขภาพ การจัดการตนเอง การรู้เท่าทันสื่อ และการปฏิบัติเกี่ยวกับการป้องกันการสูบบุหรี่ ผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมการป้องกันการสูบบุหรี่ก่อนและหลังการทดลองพบว่า โปรแกรมนี้มีผลในการเพิ่มพฤติกรรมการป้องกันการสูบบุหรี่ของนักเรียนอย่างชัดเจน จากผลการวิจัยสรุปได้ว่า โปรแกรมการสร้างเสริมความรอบรู้ด้านสุขภาพมีประสิทธิผลในการเสริมสร้างพฤติกรรมการป้องกันการสูบบุหรี่ในกลุ่มนักเรียน ซึ่งสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการป้องกันการสูบบุหรี่ในกลุ่มเยาวชนได้

คำสำคัญ : ความรอบรู้ด้านสุขภาพ, การป้องกันการสูบบุหรี่, มัธยมศึกษาตอนต้น

¹ นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านสร้างเหล่า อำเภอ กันทรารมย์ จังหวัดศรีสยะเกษ

Email: boonlt_2511@hotmail.com

The Effect of Health Literacy Enhancement Program on Smoking Preventive Behavior of Junior Students at Yang Subdistrict, Kanthararom District, Sisaket Province

Boonlerd Plodplong, B.P.H.¹

Abstract

This study employed a quasi-experimental design with a one-group pretest-posttest approach and was aimed at studying the effectiveness of a health literacy promotion program on smoking prevention behaviors among lower secondary school students in Yang Sub-district, Kanthararom District, Sisaket Province. The sample consisted of 45 randomly selected lower secondary school students in Yang Sub-district. The health literacy promotion program, developed by the researcher, was implemented over 12 weeks. Data were collected using questionnaires and analyzed by using descriptive statistics and paired samples. T-tests.

The results revealed that after participating in the program, students showed a significant increase in health literacy and smoking prevention behaviors ($P < 0.001$), particularly in areas such as knowledge about smoking, access to health information and services, health communication, self-management, media literacy, and smoking prevention practices. Additionally, a comparison of smoking prevention behaviors before and after the program indicated a significant improvement. From these findings, it can be concluded that the health literacy promotion program is effective in enhancing smoking prevention behaviors among students and can serve as a guideline for future youth smoking prevention initiatives.

Keywords: Health Literacy, smoking prevention, lower secondary school students

---

¹ Public Health Technical Officer, Professional level, Sang Laow Health Promoting Hospital, Kanthararom District, Sisaket Province, Email: boonlt_2511@hotmail.com